

Klimat- och näringslivsdepartementet

2026-09-16

KN2026/01343

Remiss av SOU 2026:32 Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner

Att säga JA till företagsetableringar

Handläggare: Jonathan Lindgren

Inledning

Villaägarnas Riksförbund tackar för möjligheten att lämna synpunkter på promemorian Att säga JA till företagsetableringar, kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner

Villaägarna företräder nära 175 000 småhusägare över hela landet. Att få bo i en villa och råda över sin tillvaro är enligt flera undersökningar en eftertraktad boendeform som emellertid inte tillgodoses av bostadsmarknaden i relation till efterfrågan. Enligt den av regeringen tillsatta



Villaägarnas Riksförbund
Postadress: Box 7118, 192 07 Sollentuna
Besöksadress: Rotebergsvägen 3
Telefon: 010-750 01 00
Org.nr: 802003-7118
Plusgiro: 46 94 00-6
Bankgiro: 227-7200
info@villaagarna.se
villaagarna.se

egnahemskommissionärens andra delredovisning Situationen för småhusbyggande i Sverige¹ understiger småhusbyggandet hushållens önskemål och de bostadspolitiska målen. Småhusbyggandet är lågt ur både ett internationellt jämförelseperspektiv såväl som historiskt utifrån de ekonomiska förutsättningar som råder. I samband med presentationen av den fjärde delredovisningen² observerade egnahemskommissionären Stefan Attefall behovet av en ”statlig knuff” i form av ekonomiska incitament för att få fart på småhusbyggandet och trädgårdsstäderna.

Utredningen Att säga JA till företagsetableringar identifierar ett klart behov för kommuner att bygga fler bostäder och utveckla den kommunala infrastrukturen och servicen. Utifrån den heterogena inflyttning som en företagsetablering innebär anser utredningen att de boendeformer som behövs omfattar både flerfamiljshus såväl som småhus. Utredningen föreslår därför både en hyresförlustgaranti för att främja nytillskott av hyresbostäder i etablerings och omställningskommuner såväl som ett räntebidrag för privatpersoner som bosätter sig i nya småhus.

Villaägarnas förslag

Villaägarnas riksförbund drar följande slutsatser utifrån promemorian:

1. Villaägarna tillstyrker och välkomnar de förslag som främjar bostadstillskott i etablerings- och omställningskommuner

Båda stimuleringsåtgärderna verkar gynnande för tillkomsten av nya bostäder.

2. Fler reformer för tillkomsten av småhus bör övervägas

Även om behov av nyproducerade bostäder i flerbostadshus kan uppstå som en första bostad är det inte säkert att de kan tillgodose efterfrågan för ett långsiktigt boende. Det går att tänka att flera av de kommuner som utredningen fokuserar på besitter en komplementär fördel i form av tillgänglig och prisvänlig mark i naturnära läge som annars svårigen går att uppbåda i de stora städerna. Att kunna erbjuda småhusboende i naturnära läge bör ha en motiverande funktion för att attrahera arbetskraft från urbana områden i Stockholm såväl som Berlin eller Amsterdam.

En populär åtgärd som redan i mars 2026 befanns fulltecknad av kommunerna är planeringsstimulansen till kommuner som detaljplanerar för småhus. Villaägarna vill uppmana regeringen att i främjandet av ett ja till företagsetableringar även överväga flera åtgärder som kan gynna tillkomsten av småhus. En extra planeringstimulans till utredningens målgruppskommuner för att detaljplanera småhus bör kunna vara en sådan åtgärd.

Myndighetens förslag

Utredningen föreslår en rad förslag för att stärka kommuners förutsättningar att attrahera och ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner som är viktiga för svensk ekonomi, konkurrenskraft och klimatomställning. En etablering kan innebära kostsamma och lånefinansierade insatser för att kunna ta emot expansionen eller etableringen. De fördelar som uppstår för kommunen och bidrar till att finansiera de initiala kostnaderna tenderar att inte komma samtidigt utan först på längre sikt. Bland förslagen som utredningen lägger fram ingår en investeringsfrämjande statlig rådgivningsfunktion, en incitamentspeng som finansierar åtgärder

¹ <https://www.regeringen.se/contentassets/053ceac408e7412c828019fe1d284b4a/situationen-for-smahusbyggande-i-sverige.-delredovisning-2-i-uppdrag-att-verka-for-okat-smahusbyggande-genom-en-ny-egnahemsrorelse.pdf>

² <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2026/02/tradgardsstaden--en-hallbar-form-for-smahusbyggande/>

kommuner kan behöva göra, insatser inom sakområden såsom bostads och infrastrukturfrämjande samt åtgärder kopplade till kompetensförsörjning.

Avslutande synpunkter

I den incitamentspeng som beskrivs av utredningen ingår ett stöd för planeringsåtgärder omfattade en ram på 200-250 miljoner kronor under fem år. Pengen avser dock även stödja infrastruktur-, tillstånds-, miljö-, utbildnings-, kultur- eller arbetsmarknadsverksamhet eller annan kommunal verksamhet som underlättar mottagandet av berörda etableringar och expansioner. Betydelsen av att kunna erbjuda tänkt arbetskraft en god boendemiljö bör kunna uppvärderas med att särskilt betona planeringsarbetet till förmån för flera småhus. Att döma av populariteten i det befintliga planeringsstödet är detta en viktig del för arbetet.

VILLAÄGARNAS RIKSFÖRBUND



Emelie Björkwall
Förbundsdirektör